

स्नातकपरीक्षा:- २०१५
बि.ए. - विद्वन्मध्यमा - प्रथमवर्षः

शास्त्रम् - संस्कृत साहित्य

भागः - २, पत्रिका - ३

विषयः - काव्यप्रकाशः

दिनाङ्कः - 1-4-2015

गरिष्ठाङ्कः - १००

समयः - 10.00 A.M. to 1.00 P.M.

Max. Marks - 100

I. एकेन वाक्येनोत्तरं लिखत

10×1=10

१. काव्यप्रकाशस्य कर्ता कः ?
२. कवेः कीदृशी भारती जयति ?
३. काव्यस्य स्वरूपं किम् ?
४. काव्ये शब्दः कतिविधः ? नामानि लिखत ।
५. 'कर्मणि कुशलः' इत्यत्र कस्यपदस्य कुत्र लक्षणा स्वीकृता ?
६. "गङ्गायां धोष" इत्यत्र प्रयोजनविशिष्टे लक्षणा श्रियते यदि को दोषः ?
७. आलङ्कारिकैरङ्गीकृता तृतीया वृत्तिः का ?
८. काकुसित्य स्यार्थः कः ?
९. आलङ्कारिकैः कति वृत्तयः स्वीकृताः ?
१०. अनलङ्कृती पुनः क्कापीत्यस्यार्थः कः ?

II. रिक्तस्थानानि पूरयत

10×2=20

१. काव्यं यशसे युजे ।
२. शक्तिर्निपुणता तदुद्भवे ।
३. शब्दचित्रं स्मृतम् ।
४. मुख्यार्थ क्रिया ।
५. स्वसिद्धये सा द्विधा ।
६. यस्य प्रतीति नापराक्रिया ।
७. ज्ञानस्य उदाहृतम् ।
८. अनेकार्थस्य अञ्जनम् ।
९. अत्रा अत्र न्यमाक्षीः ।
१०. शब्दप्रमाण यतः ।

III. कारिकाभिमां व्याख्यात

क. शक्तिर्निमुणता तदुद्भवे । 1×10=10

ख. काव्यप्रभेदं सोदाहरणं सम्यग् व्याख्यात । 1×15=15

IV. सप्रसङ्गं चत्वारि व्याख्यात

4×7=28

क. मुख्यार्थ बाधे तद्योगे रूढितोऽथ प्रयोजनात् ।

अन्योऽर्थो लक्ष्यते यत् सा लक्षणाऽऽरोपिताक्रिया ।

ख. “सर्वेषां प्रायशोऽर्थानां व्यञ्जकत्वमपीष्यते”

ग. सङ्केतितश्चतुर्भेदो जात्यादिर्जातिरेव वा ।

घ. स्वसिद्धये पराक्षेपः परार्थ स्वसमर्पणम् ।

उपादानं लक्षणं चेत्युक्ता सुद्धैव सा द्विधा ।

ङ. तदेषा कथिता त्रिधा ।

V. “वक्तुबोद्धव्य काकूनां व्यक्तितरेव सा”

सप्रसङ्गं व्याख्यात ।

1×17=17
